

**PORT OF
HANKO**

Hangon Satama Oy

Liikenteenhallintamenettelyt

Voimaan 6.11.2019
versio 1

Sisällys

1 Raiteiston ja sillä tapahtuvan toiminnan kuvaus	2
2 Liikennöintiin liittyvät luvanantomenettelyt.....	2
3 Liikennöintimenettelyt	3
4 Radalla tehtävän työn turvaaminen.....	4
5 Periaatteet, joiden avulla varmistetaan rataverkon turvallinen käyttö ja kunnossapito	5
6 Häätötilannemenettelyt	6
LIITE 1.....	8

**PORT OF
HANKO**

Hangon Satama Oy
Länsisatama
10900 Hanko

Puh: +358 10 2355 000
port@portofhanko.fi
www.portofhanko.fi

1 Raiteiston ja sillä tapahtuvan toiminnan kuvaus

Hangon Satama Oy (jatkossa Satama) toimii vienti- ja tuontisatamana. Sataman rautatiejärjestelmään liittyvät raiteet on kuvattu Hangon (Länsisatama, Ulkosatama) ja Lappohjan raiteistokaavioissa (Koverhar). Sataman rataverkon kokonaispituus on 6868m. Sataman raiteilla tehtävässä vaihtotyössä käsitellään noin 33000 vaunua vuodessa. Satamaan saapuu ja lähtee vuodessa n. 5 miljoonaa tonnia rahtia. Rautatiekalustolla vaarallisia aineita saa kuljettaa Sataman raiteistolle Sataman antamalla luvalla. Sataman rataverkolla ei saa säilyttää VAK-vaunuja.

Rataverkon sisällä operoi toinen rataverkon haltija. Hangö Stevedoring Oy omistaa Länsisataman terminaalien T1-T4 sisällä olevat raiteet yhteispituudeltaan 541m. Osapuolet ovat sopineet siitä, että heillä on yhteinen turvallisuusjohtamisjärjestelmä, jonka ylläpidosta vastaa Satama.

Satamat ovat ISPS- aluetta siltä osin, kun alueet on aidattu. Alueella liikkumiseen tarvitaan Sataman lupa, jonka antaa Satama. Alueella liikuttaessa on käytettävä standardin SFS-EN ISO 20471 tai SFS-EN 471 mukaista, CE-merkittyä, luokan 2 tai 3 varoitusvaatetusta. Uusien hankittavien varoitusvaatteiden pitää olla standardin SFS-EN ISO 20471 mukaisia. Henkilöillä tulee olla säähän soveltuvat jalkineet, joissa huomioidaan liukkaudenesto.

Rataverkolla rakentamisessa ja rataverkon kunnossapidossa noudetaan henkilönsuojaimien käytössä valtioneuvoston asetusta rakennustyön turvallisuudesta (VNa 205/2009) sekä valtioneuvoston päätöstä henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä (VNp 1407/1993). Työnantaja on vastuussa siitä, että sen henkilöstö käyttää työssään asianmukaisia henkilönsuojaimia. Työntekijän pitää huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää annettuja henkilönsuojaimia ja muita varusteita.

Rataverkolla liikennöidään vaihtotyönä. Rataverkon alueella ei ole omaa liikkuvaa kalustoa eikä vaunusiirtolaitteita. Raiteen kunnossapito on ulkoistettu alan toimijalle. Alueelle liikennöivien yritysten kanssa on laadittu Rataverkon käyttösopimus, jossa määritellään kummankin osapuolen vastuut ja velvollisuudet.

2 Liikennöintiin liittyvät luvanantomenettelyt

Lupaa Sataman alueelle menemiseen eikä sieltä poistumiseen valtion rataverkolle ei tarvita. Kaikki rajakohdat ovat toisen luokan liikenteenohjauksen alueella.

Rataverkko erkanee Väyläviraston rataverkosta Hangossa neljässä eri kohdassa (Länsisatamassa V125 takajatkos ja raiteella 119 loppuosa sekä Ulkosatamassa raide 170 ja raiteen 015 loppuosa) ja Lappohjassa raiteella 161 km:llä 191+216. Rajakohdat on merkitty raiteistokaavioihin ja maastoon.

Lupaa vaihtotyöhön rataverkon alueella ei tarvita.

3 Liikennöintimenettelyt

Vaihtotyöyksiköt ja kiskoilla liikkuvat ratatyökoneet vastaavat itsenäisesti liikkumisestaan. Tarvittaessa yksiköt sopivat keskenään liikennöintijärjestyksestä.

Rataverkon alueella liikennöitäessä saattaa olla käynnissä ratatöitä, jotka on tarvittaessa suojattu seislevyillä. Tämä tulee huomioida ja tähytyksellä varmistaa. Liikennöitäessä on huomioitava myös, että raiteilla voi olla myös muita esteitä, kuten trailereita ja kontteja, jotka on voitu epähuomiossa asettaa raiteen ratatyön suojaulottumaan (RSU). Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että talviolosuhteissa asfalttiin piirrettyjä suojamerkintöjä ei ole nähtävillä – jopa urakiskot voivat olla lumen peitossa.

Operointikielenä on käytettävä suomea. Liikennöinnissä ja viestinnässä noudatetaan Väyläviraston antamia ohjeita.

Alueella suoritetaan vaihtotyö seuraavia menettelyjä käyttäen:

- Työnnettäessä vaunuja pimeänä aikana valaistun alueen ulkopuolella, on yksikön havaittavuudesta varmistuttava esim. käyttämällä otsa- tai taskulamppua tai kaluston loppuopastevaloja.
- vaihtotyöllä tulee olla vaihtotyönjohtaja
- suurin sallittu nopeus on 20 km/h, poikkeus on Lappohjan ja Koverharin välinen raideosuus 161/162, jossa suurin nopeus on 35 km/h.
- työntöliikkeessä on oltava tähytys

Vaunujen paikoillaan pysyminen on varmistettava jätettäessä vaunuja purkaus- ja lastausraiteille seisomaan. Urakiskoilla Länsisataman raiteilla 161 ja 162 sekä terminaaleissa T1 (r121), T2 (r161), T3 (r134) ja T4 (r120) paikoillaan pysymisen varmistetaan kaluston seisontajarrulla. Koverharin raiteistolla vaunujen paikallaan pysyminen varmistetaan asettamalla pysäytyskengät Lappohjan puoleiseen päähän ratapihaa ensimmäisen vaunun, ensimmäisen telin/akselin molemmin puolin, yksi (1) pysäytyskenkä suuntaansa, samalle kiskolle, eli yhteensä kaksi (2) pysäytyskenkää/vaunusto. Vaunujen paikoillaan pysymisestä vastaa liikennöitsijä. Pysäytyskengät on käytön jälkeen palautettava sovittuun paikkaan. Vaunuja ei saa jättää raiteille siten, että ne estävät liikenteen paloteillä tai rautatien tasoristeyksissä.

Satamaoperaattori vastaa siitä, että sovittuna vaunujen vaihtoaikana kyseinen raide ja sen RSU on vapaa ja esteetön eikä vaunujen poiskuljettamiseen ole estettä. Liikennöitsijä vastaa siitä, että pysäytyskengät asetetaan ja poistetaan.

Länsisatamaan saavuttaessa on vaihtotyönjohtajan asetettava terminaalien T1-T4 välisiin tasoristeyksiin asetettu varoituslaitos hälyttämään. Hälytys on poistettava alueelta poistuttaessa.

Koverhariin liikennöitäessä on alueelle menevä raideportti raiteella 167 pidettävä suljettuna. Vaihtotyöyksikön on avattava portti itsenäisesti: Rauanheimo Oy vastaa portin sulkemisesta vaihtotyöyksikön poistuttua.

4 Radalla tehtävän työn turvaaminen

Erikseen tilattu ratatyö sekä suurempi vauriokorjaus on sallittu alueella, kun työstä on etukäteen sovittu Sataman teknisen johtajan kanssa ennen töiden aloittamista. Erillistä lupaa työn aloittamiseen ei tarvita. Työn valmistuttua on ilmoitauduttava ennen poislähtöä Sataman tekniselle johtajalle työn ja siisteyden lopputarkastusta varten.

Satamalla on oikeus estää liikennöinti millä tahansa Sataman raiteella suojattaessa tapahtuvaa kuormaus- ja lastaustoimintaa tai kun havaitaan raiteen RSU:ssa olevan esteitä tai muuta turvallisuutta vaarantavaa toimintaa. Estäminen tehdään asentamalla Seislevy raiteen alkukohtaan. Mikäli asetetaan Seislevy Lappohjan ja Koverharin väliselle raideosuudelle 161/162, on ennen Seislevyä asetettava nopeusrajoitus 20 km/h.

Toisen luokan liikenteenohjauksen alueella tehtävä työ on ratatyötä silloin, kun nimetty henkilö tai Satama suojaaa ratatyöaluetta liikennöinniltä. Toisen luokan liikenteenohjauksen alueella mainitut tahot vastaavat itsenäisesti ratatyöstä ja sen suojaamisesta.

Nopeusrajoituksista ja akselipainorajoituksista päättää aina Sataman tekninen johtaja. Kunnossapitäjän on ilmoitettava viipymättä Sataman tekniselle johtajalle, mikäli havaitsee raiteen kunnan alenevan niin, että se vaatii nopeuden alentamista.

Liikkuvien yksiköiden pääsy alueelle, jolla ei voi liikennöidä, on estettävä Seislevyllä tai lukitsemalla vaihde suojaavaan asentoon. Seislevyt on asennettava aina kun raidetta ei voi liikennöidä sen huonon kunnan johdosta. Seislevyn poistamisesta päättää Satama tai ratatyölle nimetty henkilö.

Ratatyötä ovat:

- työt, jotka vaikuttavat raiteen liikennöintiin ja estävät sen,
- työt, jotka vaikuttavat radan rakenteisiin ja laitteisiin estäen liikennöinnin,
- työt, jotka tehdään koneellisesti siten, että liikkuva kalusto, työkone tai sen osa on raiteen RSU:ssa edes hetkellisesti,
- työt, jotka tehdään raiteella koneellisesti siten, että liikkuva kalusto, työkone tai sen osa ulottuu viereisen raiteen RSU:an edes hetkellisesti,
- työt, jotka edellyttävät liikennöinnin keskeyttämistä työ- tai rautatieturvallisuuden takia, kuten nelikopterin lennättäminen alle 10 metrin korkeudessa RSU:n sisäpuolella,
- työt, jotka muutoin olisivat rautatiealueella tehtävää muuta työtä, mutta yhtiön tai urakoitsijan tekemän riskienarvioinnin mukaan työ edellyttää liikennöinnin keskeyttämistä ja
- lumityöt raiteen RSU:ssa

Työvaiheissa, joissa käytetään melua ja/tai voimakasta pölyä, höyryä tai vastaavaa aiheuttavien työkaluja RSU:n sisäpuolella on sallittu ainoastaan silloin, kun liikennöinti ratatyöalueella on keskeytetty.

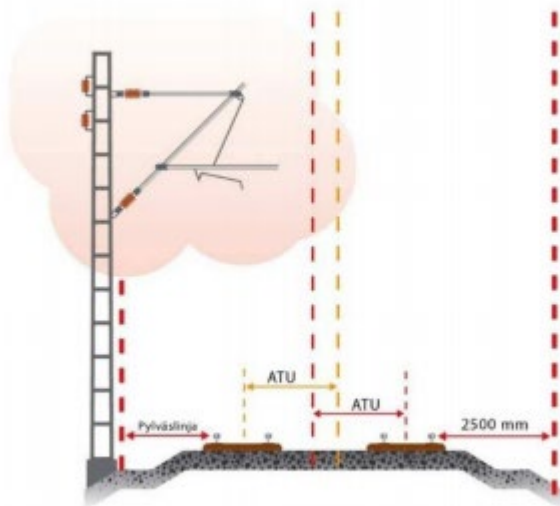
Kaivutöistä Sataman alueelle on saatava lupa Sataman tekniseltä johtajalta ennen kaivutöiden aloittamista.

Tulitöissä tulee noudattaa Sataman antamaa [tulityö-ohjetta](#).

Radan RSU:n ulkopuolella tehtävä työ on tarvittaessa erotettava liikennöidystä raiteesta suoja-aidoilla. Näin menetellään, kun työntekijät voivat huomaamattaan ajautua raiteen RSU:aan. Kaivannot on suojattava ja merkittävä niin, ettei niihin ajamiseen tai kävelemiseen ole vaaraa missään olosuhteissa.

Ratatyön suojaulottuman (RSU) reunan etäisyys on:

- yksiraiteisella radalla 2,5 metriä lähimmästä kiskosta tai sähköradan pylväslinjan sisäreuna.
- useampiraiteisella radalla tai ratapihalla 2,5 metriä uloimpien raiteiden uloimmasta kiskosta tai sähköradan pylväslinjan sisäreuna. Raiteiden välissä RSU on sama kuin aukean tilan ulottuma (ATU) raidevälin ollessa 6,9 metriä tai vähemmän. Raidevälin ollessa yli 6,9 metriä ei käytetä enää ATUa vaan RSU:a.

Kuva: Ratatyön suojaulottuma (RSU)

5 Periaatteet, joiden avulla varmistetaan rataverkon turvallinen käyttö ja kunnossapito

Satama edellyttää kaikilta rataverkolla toimivilta rautatieliikenteen harjoittajilta vastaavia pätevyyskiä, kuin mitä valtion rataverkolla edellytetään.

**PORT OF
HANKO**

Ratatyöllä tulee olla nimettynä henkilö, joka huolehtii työn liikenneturvallisuudesta, siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä ratatyön suojaamisesta. Henkilöllä tulee olla riittävä kokemus vastaavista töistä. Muilta työntekijöiltä edellytetään työnantajan määrittelemiä pätevyyskykyjä.

Sataman tilaamista radanpidon rakennustöissä ja vauriokorjauksissa on oltava riittävä pätevyys. Satama tarkastaa ja määrittelee tapauskohtaisesti vaadittavat pätevyudet ja ilmoittaa sopimuksissa vaadittavat pätevyudet.

Radan kunnossapitoa varten on laadittu kunnossapitosuunnitelma, jota alihankkijan on noudatettava.

Tarkemmat ohjeet rataverkon turvallisesta käytöstä ja kunnossapidosta on kirjattu Turvallisuuden hallintajärjestelmään.

6 Häätötilannemenettelyt

Häätötilanteiksi luetaan kaikki vakavat rautatiejärjestelmään kohdistuvat onnettomuudet ja vaaratilanteet.

Kaikista häätötilanteista Sataman rataverkolla ml. rautatietoimintaan liittyvät häätötilanteet, suoritetaan hälytys puhelimitse seuraavasti:

päivystäjä (24/7)	+358 10 2355 013 ja
kunnossapidosta vastaava	tekninen johtaja +358 10 2355 003, sijainen satamamestari +358 10 2355 010 ja
Länsisataman pääportin vartija	+358 01 2355 014

Oheiset numerot on jokaisen alihankkijan tallennettava omaan puhelimeensa häätötilanteita varten. Samalla veloitetaan tallentamaan myös 112-puhelinaplikaatio alueella toimivien henkilöiden puhelimiin. Sataman tekninen johtaja ilmoittaa tilanteen eteenpäin tarvittaessa liikennöitsijälle ja / tai rataurakoitsijalle.

Liikennöitsijän vaihtotyönjohtajan ja kunnossapitäjän työnjohtajan on asennettava Secapp- puhelinaplikaatio, jossa tiedotetaan Satamassa olevat vaaratilanteet ja muut rajoitukset. Tunnukset on pyydettävä Satamamestarilta.

Saapuessasi ensimmäisenä onnettomuus- tai tulipalopaikalle, muista että toimintajärjestys määräytyy aina tilanteen mukaan. Älä ryntää harkitsematta auttamaan, jotta et vaarantaisi omaa turvallisuuttasi.

- tee tilannearvio
- pelasta välittömässä vaarassa olevat
- soita hälytysnumeroon 112
  - kerro kuka olet ja mitä on tapahtunut
  - kerro kohteen satamaosa (Länsisatama, Ulkosatama, Koverhar) sekä rescue-osoite (lue punainen kyltin teksti lähimmästä valaisinmastossa)
  - älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan

**PORT OF
HANKO**

Hangon Satama Oy
Länsisatama
10900 Hanko

Puh: +358 10 2355 000
port@portofhanko.fi
www.portofhanko.fi

- soita pääportin vartijalle ja kerro mitä on tapahtunut ja missä
- suorita alkusammutus / anna ensiapua tarvittaessa
- jos mahdollista lähetä opastaja pääportille opastamaan pelastushenkilöstö onnettomuuspaikalle

6.1 Toimintaohjeet liikennöitsijälle ja rataurakoitsijalle

Kaikista omaisuuteen ja henkilöihin kohdistuvista onnettomuuksista, vaaratilanteista ja vaurioista on ilmoitettava viipymättä Sataman päivystäjälle. Tapahtumasta laadittu poikkeamaraportti on toimitettava viipymättä, kuitenkin viimeistään seuraavana arkipäivänä Sataman tekniselle johtajalle (bjorn.peltonen@portofhanko.fi), satamavalvojalle (traffic@portofhanko.fi) ja turvallisuusisännöitsijälle (vesa.korpi@proxion.fi). Mikäli poikkeama koskee kunnossapitäjää, niin NRC Group kunnossapidosta vastaavalle (markus.haapanen@nrc.fi).

Onnettomuudet, vaaratilanteet ja vauriot, joista on heti ilmoitettava ovat:

- törmäys
- VAK- onnettomuus
- kaluston tulipalo
- vaihteen aukiajo
- suistuminen
- henkilövahingot (vakava loukkaantuminen, kuolemantapaus)
- vakavat vaaratilanteet

Toimijoiden on annettava rataverkon haltijalle kaikki näitä tapauksia koskevat tarkat tiedot poikkeamaraportilla. Kun korjaavat toimenpiteet on toteutettu, tulee siitä tehdä sähköposti-ilmoitus yllä mainituille henkilöille.

Vaihteen aukiajon jälkeen yksikön liike on pysäytettävä välittömästi ja aukiajosta on ilmoitettava Sataman päivystäjälle. Aukiajetussa vaihteessa saa liikennöidä enintään nopeudella 5 km/h, jos kuljettaja tai vaihtotyönjohtaja toteaa liikennöinnin mahdolliseksi.

Liite1: Osapuolten yhteystietoja

Liite 2: Raiteistokaavio "[Hanko](#)" (web)

Liite 3: Raiteistokaavio "[Lappohja](#)" (web)

LIITE 1

(25.10.2019)

OSAPUOLTEN YHTEYSTIETOJA

1. Hangon Satama Oy
  - Björn Peltonen, p. 010 2355 003, bjorn.peltonen@portofhanko.fi
    - o tekninen johtaja, kunnossapidosta vastaava, poikkeamat, luvat
  - Timo Sjösten, p. 010 2355 010, timo.sjosten@portofhanko.fi
    - o satamamestari, turvapäällikkö
  - Turvapäällikön päivystyspuhelin, p. 010 2355 006
  - Liikenneosasto 24h
    - o Satamavalvojat, p. 010 2355 013, traffic@portofhanko.fi

2. Hangö Stevedoring Oy
  - Antti Paronen, p. 040 770 1556, antti.paronen@hangostevedoring.fi

3. VR- Yhtymä Oy
  - Jani Kangasjärvelä, p. 040 862 6669, jani.kangasjarvela@vrtransport.fi
    - o aluepäällikkö
  - Markku Lukkala, p. 0408626675, markku.lukkala@vrtransport.fi
    - o Ryhmäesimies
  - Ratapihaohjaus Riihimäki, p. 0408626212, ratapihaohjaus.riihimaki@vrtransport.fi

4. NRC Group Oy
  - Markus Haapanen, p 040 866 4924, markus.haapanen@nrcgroup.fi
    - o raiteiden kunnossapito

5. Proxion Plan Oy
  - Vesa Korpi, p. 0406 862 234, vesa.korpi@proxion.fi
    - o turvallisuusisännöinti, poikkeamailmoitukset

